

КЕЛІСЕМІН:

Мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

Р.М Салекина

« 31 » 08 2023г.

БЕКТЕМІН:

Мектеп директоры:

Б.У. Сарип

Асық ату секциясының тақырыптық жылдық жоспары

Жаттықтырушы: Өмірзақов А.Ғ

Ақтөбе қаласы

2023-2024 оқу жылы:

Түсінік хат

Қазақстанымыз тәуеліз ел болғалы қазақтың ұлттық ойындарының дамуы және бұрынғы ата – бабамыздың қалдырып кеткен «Асық» - ойындарының көшпенді өмір салтының айнасы іспеттес, ол – тірі тарих. Тарихты білу тектілікке саналады. Бабаларымыз ұрпағымыздың білекті те, жүректі болуымен қатар ақылды икемді, епті болуына да қатты алаң болған. Сол себепті де осы өнерді дүниеге келтірген «Асық» ойыны бабаларымыздан мирас болып келе жатқан асыл мұраларымыздың бірі. Әр кездері заманның қиыншылығына қарамастан осы ұлттық ойынымызды үлкендердің көрсетуімен қазіргі уақытқа дейін жалғасын тапты. Егемендік алған соң мектептің оқу бағдарламасына қазақтың ұлттық ойындарын таратуы енгізілді. 2011 жылы Республикалық Ұлттық Ойындар Комитеті (РҰОК) құрылып жанынан «Асық және Шекемтас» Ұлттық Ойын Федерациясы (РҰОФ) ашылды. Осы жылы «Асық және Шекемтас» спорт ойындары Қазақ халқының спорттық ұлттық ойындары ретінде енгізіліп арнайы ережесі бекітілді.

Мақсаты:

Оқушылар денсаулығын нығайтып, білім алуға, еңбек етуге, Отан қорғауға даярлығын арттыра отырып жоғары адамгершілік қасиеттер, рух сергектігін, күші мен төзімділігі қалыптасқан, дені сау, шат көңілді ұрпақ тәрбиелеу.

Міндеті:

Оқушылардың ұлттық ойындарымызға деген қызығушылықтарын арттыру, қазіргі заманда дамып келе жатқан қазақтың ұлттық ойындарын жетілдіру мақсатында асыл мұрамызды ұрпақтан – ұрпаққа дәріптеу.

Жаңашылдығы:

Бұл ойынның негізінен жаңашылдығы бұрын Бірлік ауылында ойналып кеткен ойындардың жаңартылуы.

Күтілетін нәтиже:

Ауылдық, аудандық, обылыс тіпті республика көлемінде осы «Бүлде» ойынның таралуы және ойынға өткізілетін жарыстардың көбейуіне ат салысу.

Асық ойын түрлері

1. Алшы ойыны – ойнаушыларға шек қойылмайды
2. Омпа ойыны – Бұл ойынды көбінесе бозбалалар ойнайды
3. Өріс ойыны – Өріс ойыны 3-7 метр (өріске ұзап барып атасың)
4. Асық тігіп ойнау – Төрт бұрышты сызық сызады көнен 4-5 м атады
5. Тас қала ойыны – Ойын қашықтығы 7-8 метрден кем соқпайды
6. Хан ойыны – Ойынға қатысушы көнге қанша асық тіетінін келіседі
7. Өлді ойыны – Шңбер ішіне екі асықты беттестіріп біреуін (Алшы біреуін Тәмпі тігеді
8. Хан талапай – Балалар бұл ойынды үлкендердің басшылығымен ойнайды
9. Құмар ойын – Бұл ойынды үлкен кіші демей ойнай береді
10. Мерген ойыны – Ойын екі ойыншы арасында ойналады
11. Бұлде ойыны - Бес баладан жоғары болмауы керек. Шеңбер ұзындығы мен ені 40 см-ден аспауы керек

«Асық - ату» секциясының жылдық жоспары

№	Мазмұны	Сағат саны	Өткізілетін Уақыты
1	Асық ойын түрлері	1	05.09
2	Бүлде – ойын түрі	1	07.09
3	Ойын ережесі	1	12.09
4	Ойын тәсілі	1	14.09
5	Ойын тәртібі	1	19.09
6	Асықты иіріп тастағандағы жатысы бес түрлі аталады	1	21.09
7	Ең сәтті тұрғандағы атауы (Азик) барлығын бірден ұтасың	1	26.09
8	Төңкеріліп тұрғаны (Тәмпі) яғни тәуекел мағынасы	1	28.09
9	Дөңес бетімен түсуі (Бік) бік түсіп жатуы	1	03.10
10	Шалқасынан түскені (Шік) асықтың іші көрініп жатуы	1	05.10
11	Егер еңкейіп, тұмсығымен тік қадалса (Оңқай)	1	10.10
12	Сақа иіру тәртібі топпен иіруі	1	12.10

13	Сақа иіру тәртібі жеке иіруі		1	17.10
14	Ойын сақасының құрамы және оның мағынасы		1	19.10
15	Асықтар негізі екі түрге бөлінеді (оңқай және солақай)		1	24.10
16	Асық атауы: Құлжа – арқардың аталығының асығы		1	26.10
17	Асық атауы: Сақа - арқардың асығы		1	31.10
18	Асық атауы: Асық – қой асық жілігінен		1	02.11
19	Асық атауы: Шібіш – ешкі асық жілігінен		1	07.11
20	Шенбердің сызылуы тәртібі		1	09.11
21	Ойын қортындысы		1	14.11
22	Ойынды дамыту түрлері		1	16.11
23	Ескі және қазіргі замандағы қазақтың ойындарын жаңғырту		1	21.11
24	Қазақтың ойын түрлерін дамыту		1	23.11

№	Мазмұны	Сағат саны	Өткізілетін Уақыты
25	Асық ойын түрлері	1	28.11
26	Бұлде – ойын түрі	1	30.11
27	Ойын ережесі	1	05.12
28	Ойын тәсілі	1	07.12
29	Ойын тәртібі	1	12.12
30	Асықты иіріп тастағандағы жатысы бес түрлі аталады	1	14.12
31	Ең сәтті тұрғандағы атауы (Азик) барлығын бірден ұтасың	1	19.12
32	Төңкеріліп тұрғаны (Тәмпі) яғни тәуекел мағынасы	1	21.12
33	Дөңес бетімен түсуі (Бік) бік түсіп жатуы	1	26.12
34	Шалқасынан түскені (Шік) асықтың іші көрініп жатуы	1	28.12
35	Егер еңкейіп, тұмсығымен тік қадалса (Оңқай)	1	02.01
36	Сақа иіру тәртібі топпен иіруі	1	04.01
37	Сақа иіру тәртібі жеке иіруі	1	09.01
38	Ойын сақасының құрамы жәнә оның мағынасы	1	11.01
39	Асықтар негізі екі түрге бөлінеді (оңқай және солақай)	1	16.01
40	Асық атауы: Құлжа – арқардың аталығының асығы	1	18.01
41	Асық атауы: Сақа - арқардың асығы	1	23.01
42	Асық атауы: Асық – қой асық жілінен	1	25.01

43	Асық атауы:Шібіш – ешкі асық жілігінен	1	30.01
44	Шеңбердің сызылуы тәртібі	1	01.02
45	Ойын қортындысы	1	06.02
46	Ойынды дамыту түрлері	1	08.02
47	Ескі және қазіргі замандағы қазақтың ойындарын жаңғырту	1	13.02
48	Қазақтың ойын түрлерін дамыту	1	15.02

№	Мазмұны	Сағат саны	Өткізілетін Уақыты
49	Асық ойын түрлері	1	20.02
50	Бұлде – ойын түрі	1	22.02
51	Ойын ережесі	1	27.02
52	Ойын тәсілі	1	29.02
53	Ойын тәртібі	1	05.03
54	Асықты иіріп тастағандағы жатысы бес түрлі аталады	1	07.03
55	Ең сәтті тұрғандағы атауы (Азик) барлығын бірден ұтасың	1	12.03
56	Төңкеріліп тұрғаны (Тәмпі) яғни тәуекел мағынасы	1	14.03
57	Дөңес бетімен түсуі (Бік) бік түсіп жатуы	1	19.03
58	Шалқасынан түскені (Шік) асықтың іші көрініп жатуы	1	21.03
59	Егер еңкейіп, тұмсығымен тік қадалса (Оңқай)	1	26.03
60	Сақа иіру тәртібі топпен иіруі	1	09.04
61	Сақа иіру тәртібі жеке иіруі	1	11.04
62	Ойын сақасының құрамы және оның мағынасы	1	16.04
63	Асықтар негізі екі түрге бөлінеді (оңқай және солақай)	1	18.04
64	Асық атауы: Құлжа – арқардың аталығының асығы	1	23.04

65	Асық атауы:Сақа - арқардың асығы	1	25.04
66	Асық атауы:Асық – қой асық жілінен	1	14.05
67	Асық атауы:Шібіш – ешкі асық жілігінен	1	16.05
68	Шеңбердің сызылуы тәртібі	1	21.05